

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Předběžná opatření v insolvenčním řízení

Problematika předběžných opatření dle insolvenčního zákona[1] (dále jen „IZ“) není zatím oblastí příliš často aplikovanou. O to zásadnější otázky zůstávají, bohužel, nezodpovězeny. Zároveň dochází i k občasným excesům a nejednotnosti soudní judikatury, a to právě z důvodu nedostatku aplikační praxe. Úpravu předběžných opatření v IZ a některé sporné otázky aplikační praxe představím v tomto článku.

Systematika předběžných opatření v IZ

Předběžná opatření jsou v IZ upravena na více místech. Z hlediska jejich systematiky je lze rozdělit do následujících kategorií:

Obecná ustanovení a předběžná opatření v prvotní fázi insolvenčního řízení

První úpravu předběžných opatření nalezneme již v ustanoveních o insolvenčním řízení, tedy v **ustanoveních obecných pro celé insolvenční řízení** (Hlava III IZ). Jedná se o ustanovení § 82 IZ, které je však z hlediska systematického velice nešťastně formulováno.

Dle mého názoru totiž nejprve upravuje obecné podmínky nařízení předběžného opatření, jež se vztahují **na jakékoli předběžné opatření dle IZ** (odst. 1), a dále i různé druhy předběžných opatření. Tento závěr dovozují zejména z toho, že:

- (i) ustanovení § 82 IZ je řazeno v **obecných ustanoveních** o insolvenčním řízení, zákonodárce **neomezil působnost** prvního odstavce toliko na předběžná opatření nařízená
- (ii) podle ustanovení § 82 IZ, nýbrž naopak hovoří obecně o předběžných opatřeních v insolvenčním řízení,
- (iii) IZ na jiných místech **nestanoví odlišné obecné podmínky** pro předběžná opatření, a s uvedenými závěry pracuje i komentářová literatura, podle které: „*Insolvenční zákon obsahuje v ustanovení § 82 InsZ speciální úpravu předběžného opatření ve vztahu k*
- (iv) **ustanovením § 74 a násl. OSŘ, resp. § 102 OSŘ, která jsou modifikována pro účely insolvenčního řízení.**“[2]

Z hlediska legislativně technického by tak jistě bylo vhodnější § 82 odst. 1 IZ učinit samostatným ustanovením.

Druhy předběžných opatření uvedených v § 82 IZ se vztahují k insolvenčnímu řízení v jeho prvotní fázi. Tak lze například předběžná opatření dle § 82 odst. 2 IZ nařídit pouze v době **do rozhodnutí o insolvenčním návrhu**. Dlužník dále může **při prvním úkonu** po podání insolvenčního návrhu navrhnout nařízení předběžného opatření uložením povinnosti složit jistotu k zajištění náhrady škody

nebo jiné újmy, která by dlužníku vznikla nedůvodným zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu[3].

Předběžné opatření v průběhu insolvenčního řízení

Pokud je již v průběhu insolvenčního řízení zřejmé, že věřiteli vznikla škoda/újma porušením povinnosti podat insolvenční návrh, je možné žádat vydání předběžného opatření, kterým soud povinné osobě uloží (typicky půjde o statutární orgán dlužníka), aby na náhradu této škody/újmy složila do úschovy soudu přiměřenou peněžitou částku. Návrh na vydání tohoto předběžného opatření může podat **pouze oprávněný věřitel**.

Předběžné opatření po skončení insolvenčního řízení

Posledním je předběžné opatření, jež je možné nařídit až po právní moci příslušného rozhodnutí o: (i) zastavení řízení o insolvenčním návrhu, nebo (ii) odmítnutí insolvenčního návrhu, nebo (iii) zamítnutí insolvenčního návrhu. Slouží pro případy, kdy dlužníkovi vznikla **zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu vinou insolvenčního navrhovatele škoda/újma**. Tímto předběžným opatřením se tak lze opět domáhat složení přiměřené peněžité částky do úschovy u soudu.

Je třeba zdůraznit, že v jádru se jedná **prakticky o totožné ustanovení** jako u předběžného opatření podle § 82 odst. 2 písm. c) IZ. Vztahuje se totiž na stejnou situaci (zajištění náhrady škody), ovšem **v jiné fázi insolvenčního řízení**. Návrh na vydání předběžného opatření dle § 147 odst. 6 IZ ale může podat více dotčených osob, než jen dlužník.

Sporné otázky aplikační praxe

Povinnost dlužníka složit jistotu

Zásadní je též rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, podle kterého má dlužník povinnost složit jistotu u předběžného opatření dle § 147 odst. 6 IZ, což dle soudu vyplývá z § 100 odst. 1 IZ[4]. Takový názor však nepokládám za správný.

Jak bylo argumentováno výše, je třeba aplikovat ustanovení § 82 odst. 1 IZ jako celek **na veškerá předběžná opatření** nařizovaná v insolvenčním řízení. Soud však v rozhodnutí u citace § 82 odst. 1 IZ opomněl uvést poslední větu, která zní: **„Povinnost složit jistotu jako navrhovatel předběžného opatření nemá dlužník.“** Navíc se s touto větou v odůvodnění svého rozhodnutí nijak **nevypořádal**.

Stěžejní argument soudu – přirovnání § 147 odst. 6 IZ k § 100 odst. 1 IZ – není správný, jelikož § 100 IZ upravuje předběžné opatření, které je podáváno **vylučně na návrh věřitele**. Naopak § 147 odst. 6 IZ umožňuje podat návrh na předběžné opatření širšímu okruhu účastníků. Mezi nimi je i dlužník, přičemž právě u něj je třeba vzít v potaz skutečnost, že jistotu skládat **nemusí**.

Na to nemá vliv ani skutečnost, že návrh na vydání předběžného opatření dle § 147 odst. 6 IZ lze podat až po právní moci výše vyjmenovaných rozhodnutí o insolvenčním návrhu. Dle mého názoru je stále nutné dlužníkovi přiznat výsadní postavení týkající se absence povinnosti složit jistotu. Dané předběžné opatření je totiž součástí IZ z toho důvodu, aby **ochránilo dlužníka před podáváním bezdůvodných insolvenčních návrhů**. Sleduje tedy stejný účel jako předběžné opatření podle § 82 odst. 2 písm. c) IZ.

Tento názor potvrzuje i komentář k § 82 IZ, který uvádí, že[5]: **„Jistotu ve smyslu ustanovení § 75b OSŘ taktéž není povinen složit dlužník jako navrhovatel předběžného opatření.“** Literatura

neuvádí výjimky u jiných ustanovení ani neupozorňuje na skutečnost, že se daný výklad na jiná předběžná opatření podávaná dlužníkem nevztahuje. Proto je dle mého názoru možné uvedený závěr aplikovat i na předběžné opatření dle § 147 odst. 6 IZ a ani u tohoto předběžného opatření **není dlužník povinen složit jistotu**.

Výše jistoty

Rozhodovací praxe není jednotná ani v otázce výše jistoty, která je skládána spolu s návrhem na vydání předběžného opatření. **Vrchní soud v Praze** dovozuje, že postačuje složení jistoty ve výši **10 000 Kč**[6]. Naopak Vrchní soud v Olomouci má za to, že je třeba složit částku ve výši **50 000 Kč**[7]. Při podání návrhu na vydání předběžného opatření je tak třeba mít vždy na zřeteli, u kterého krajského soudu je návrh podáván (resp. jaký je jeho nadřízený vrchní soud).

Závěr

Z výše přiblížených rozhodnutí je zřejmé, že úprava předběžných opatření v IZ citelně postrádá možnost podat proti rozhodnutím vrchních soudů dovolání k Nejvyššímu soudu, který by rozhodovací praxi sjednotil a korigoval.

Mgr. Vojtěch Faltus,
advokátní koncipient

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@dhplegal.com

[1] Zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Hásová, J. a kol.: Insolvenční zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, komentář k § 82 IZ.

[3] § 82 odst. 2 písm. c) ve spojení s odst. 4 IZ.

[4] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16.2.2015, č.j. 1 VSPH 243/2015-A-83.

[5] Hásová, J. a kol.: Insolvenční zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, komentář k § 82 IZ.

[6] Viz např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1.2.2010, č.j. 1 VSPH 55/2010-B-97.

[7] Viz např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13.6.2012, č.j. 3 VSOL 444/2012-B-34.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční – judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)